

การวิจัยเชิงทดลองทางการศึกษา

Experimental research in education

ศิริพันธ์ ติยะวงศ์สุวรรณ

การวิจัยเชิงทดลองทางการศึกษา =..

H62 ศ445ก 2562

B0001306
bib:13399116995

กลัยราชภัฏนครราชสีมา

62

Hb2

PH44572562

บ้านที่อยู่... B0001306

ชื่อ... 37.W.2565

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(1)
สารบัญ	(3)
สารบัญตาราง	(7)
สารบัญรูปภาพ	(9)
บทที่ 1 บทนำสู่การวิจัย	1
ความรู้และการแสวงหาความรู้	1
ความหมายของการวิจัย	6
ประโยชน์ของการวิจัย	6
กระบวนการวิจัย	9
สรุป	10
คำถ้ามท้ายบท	11
เอกสารอ้างอิง	12
บทที่ 2 ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัยเชิงทดลอง	15
ความหมายของการวิจัยเชิงทดลอง	15
ประเภทของการวิจัยเชิงทดลอง	15
ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงทดลอง	16
หลักการออกแบบการวิจัยเชิงทดลอง	20
ความเที่ยงตรงของแบบแผนการวิจัยเชิงทดลอง	23
แบบแผนการทดลอง	32
สรุป	34
คำถ้ามท้ายบท	35
เอกสารอ้างอิง	36
บทที่ 3 การกำหนดปัญหาวิจัย	39
ความหมายของปัญหาวิจัย	39
ประเภทของปัญหาวิจัย	40
การวิเคราะห์สภาพปัญหาการเรียนรู้	42

สารบัญ (ต่อ)

ตัวอย่างการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้	45
การนิยามปัญหาวิจัย	51
สรุป	57
คำถามท้ายบท	58
เอกสารอ้างอิง	59
 บทที่ 4 ครอบแนวคิดในการวิจัยและสมมติฐานการวิจัย	63
ครอบแนวคิดในการวิจัย	63
สมมติฐานการวิจัย	66
สรุป	73
คำถามท้ายบท	74
เอกสารอ้างอิง	75
 บทที่ 5 แบบแผนการทดลองแบบมีตัวแปรอิสระหนึ่งตัว	77
แบบแผนการทดลองแบบก่อนทดลอง	77
แบบแผนการทดลองแบบกึ่งทดลอง	83
แบบแผนการทดลองแบบแท้จริง	91
สรุป	98
คำถามท้ายบท	99
เอกสารอ้างอิง	100
 บทที่ 6 แบบแผนการทดลองแบบแฟคทอรีล	101
ลักษณะของแบบแผนการทดลองแบบแฟคทอรีล	101
ข้อค้นพบที่ได้จากแบบแผนการทดลองแบบแฟคทอรีล	104
ตัวอย่างการวิจัยโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบแฟคทอรีล	118
ข้อดีและข้อจำกัด	121
สถิติวิเคราะห์	121
สรุป	121
คำถามท้ายบท	122
เอกสารอ้างอิง	123

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 7 แบบแผนการทดลองกลุ่มเล็ก	125
ลักษณะของแบบแผนการทดลองกลุ่มเล็ก	125
ประเภทของแบบแผนการทดลองกลุ่มเล็ก	128
ข้อดีและข้อจำกัด	142
การวิเคราะห์ข้อมูล	143
สรุป	143
คำถ้ามห้ายบท	145
เอกสารอ้างอิง	146
 บทที่ 8 ตัวอย่างงานวิจัยเชิงทดลองทางการศึกษา	147
ตัวอย่างงานวิจัยกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	147
ตัวอย่างงานวิจัยกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	149
ตัวอย่างงานวิจัยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	159
ตัวอย่างงานวิจัยกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	165
ตัวอย่างงานวิจัยกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	170
ตัวอย่างงานวิจัยกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา	172
ตัวอย่างงานวิจัยกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	178
ตัวอย่างงานวิจัยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ.	180
เอกสารอ้างอิง	183
 บรรณานุกรม	193
ดัชนี	211

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเที่ยงตรงภายในของแบบแผนการวิจัยเชิงทดลอง → และวิธีการควบคุมหรือลดอิทธิพล	29
3.1 ตัวอย่างชื่อเรื่องวิจัยเชิงทดลอง	51
3.2 องค์ประกอบของชื่อเรื่องวิจัยเชิงทดลอง	52
3.3 ตัวอย่างการเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัยเชิงทดลอง	54
5.1 /สรุปการดำเนินการสำหรับแบบแผนการทดลองแบบก่อนทดลอง ปัจจัยที่อาจส่งผลต่อความเที่ยงตรงภายในและความเที่ยงตรงภายนอก และสถิติวิเคราะห์	82
5.2 แบบแผนการทดลองแบบศึกษาหลายกลุ่มหมุนเวียนเข้ารับสิ่งทดลองหลายชนิด	88
5.3 สรุปการดำเนินการสำหรับแบบแผนการทดลองแบบกึ่งทดลอง ปัจจัยที่อาจส่งผลต่อความเที่ยงตรงภายในและความเที่ยงตรงภายนอก และสถิติวิเคราะห์	89
5.4 ผลการวัดตัวแปรตามสำหรับการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง	96
5.5 สรุปการดำเนินการสำหรับแบบแผนการทดลองแบบแท้จริง ปัจจัยที่อาจส่งผลต่อความเที่ยงตรงภายในและความเที่ยงตรงภายนอก และสถิติวิเคราะห์	96
6.1 แบบแผนการทดลองแบบแฟคทอร์เรียลแบบ 2×2 Factorial Design	102
6.2 แบบแผนการทดลองแบบแฟคทอร์เรียลแบบ 2×3 Factorial Design	102
6.3 แบบแผนการทดลองแบบแฟคทอร์เรียลแบบ 3×3 Factorial Design	102
6.4 แบบแผนการทดลองแบบแฟคทอร์เรียลแบบ $2 \times 2 \times 2$ Factorial Design	103
6.5 แบบแผนการทดลองแบบแฟคทอร์เรียลแบบ $2 \times 2 \times 3$ Factorial Design	103
6.6 แบบแผนการทดลองแบบแฟคทอร์เรียลแบบ $3 \times 3 \times 3$ Factorial Design	104
6.7 ผลการวิจัยเรื่องผลของการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านโซเชียลมักนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	105
6.8 ตัวอย่างค่าของตัวแปรอิสระ 2 ตัวที่ไม่มีปฏิสัมพันธ์กัน	107
6.9 ตัวอย่างค่าของตัวแปรอิสระ 2 ตัวที่มีปฏิสัมพันธ์กัน	108
6.10 แบบแผนการทดลองแบบแฟคทอร์เรียลแบบ 2×2 Factorial Design	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
6.11	แบบแผนการทดลองแบบแฟคทอรีเรียลแบบ 2×2 Factorial Design	119
6.12	แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองแบบแฟคทอรีเรียลแบบ $2 \times 2 \times 2$ Factorial Design	120
7.1	ความแตกต่างระหว่างแบบแผนการทดลองกลุ่มเล็กกับกลุ่มใหญ่	128
7.2	ลักษณะของแบบแผนการทดลองกลุ่มเล็กแบบสลับกลับ และแบบราย สั้นนาน	141

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 การจับคู่เข้ากลุ่ม	22
2.2 การสุมตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	22
5.1 แบบแผนการทดลองแบบศึกษากลุ่มเดียววัดครั้งเดียว	78
5.2 แบบแผนการทดลองแบบศึกษากลุ่มเดียววัดสองครั้ง	79
5.3 แบบแผนการทดลองแบบศึกษากลุ่มเดียววัดหลายครั้งแบบอนุกรมเวลา	80
5.4 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามในระยะเวลาต่าง ๆ ทั้งก่อนและหลังการทดลอง	81
5.5 แบบแผนการทดลองแบบศึกษาสองกลุ่มวัดครั้งเดียว	83
5.6 แบบแผนการทดลองแบบศึกษาสองกลุ่มวัดสองครั้ง	84
5.7 แบบแผนการทดลองแบบศึกษาสองกลุ่มวัดหลายครั้งแบบอนุกรมเวลา	86
5.8 แบบแผนการทดลองแบบศึกษาโดยการสุมสองกลุ่มวัดครั้งเดียว	91
5.9 แบบแผนการทดลองแบบศึกษาโดยการสุมหลายกลุ่มวัดหลังทดลองครั้งเดียว	91
5.10 แบบแผนการทดลองแบบศึกษาโดยการสุมหลายกลุ่มและมีกลุ่มควบคุมวัดหลังทดลองครั้งเดียว	91
5.11 แบบแผนการทดลองแบบศึกษาโดยการสุมสองกลุ่มวัดสองครั้ง	93
5.12 แบบแผนการทดลองแบบศึกษาโดยการสุมสี่กลุ่มแบบโซลิมอน	95
6.1 ตัวแปรอิสระ 2 ตัวไม่มีปฏิสัมพันธ์กัน	107
6.2 ตัวแปรอิสระ 2 ตัวมีปฏิสัมพันธ์กัน	108
6.3 ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว ไม่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามและไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ	109
6.4 ตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ไม่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระตัวที่ 2 มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามและไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งสองตัว	110
6.5 ตัวแปรอิสระตัวที่ 1 มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ส่วนตัวแปรอิสระตัวที่ 2 ไม่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม และไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ	111
6.6 ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม และไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ	112

สารบัญบทบาท (ต่อ)

บทบาทที่	หน้า
6.7 ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ	113
6.8 ตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ไม่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระตัวที่ 2 มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ	114
6.9 ตัวแปรอิสระตัวที่ 1 มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระตัวที่ 2 ไม่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ	115
6.10 ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว ไม่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ	116
7.1 แบบแผนการทดลองกลุ่มเล็กแบบสลับกลับแบบ ABA Design	129
7.2 จำนวนคำพิดของผู้เข้ารับการทดลองแต่ละคนเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป	130
7.3 แสดงจำนวนการอยู่ในนิ่งเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป	131
7.4 แบบแผนการทดลองแบบสลับกลับแบบ ABAB Design	132
7.5 ร้อยละของพฤติกรรมการลูกจากที่นั่งเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป	133
7.6 แบบแผนการทดลองกลุ่มเล็กแบบหลายเส้นฐานข้อมูลพฤติกรรม	134
7.7 แบบแผนการทดลองกลุ่มเล็กแบบหลายเส้นฐานข้อมูลพฤติกรรม สำหรับการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนอุทิศกิจในโรงเรียนเรียนร่วมระดับปฐมวัยโดยใช้เรื่องราวทางสังคม	135
7.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย เรื่องการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนอุทิศกิจในโรงเรียนเรียนร่วมระดับปฐมวัยโดยใช้เรื่องราวทางสังคม	136
7.9 แบบแผนการทดลองกลุ่มเล็กแบบหลายเส้นฐานข้อมูลคุณ	137
7.10 แบบแผนการทดลองเรื่องการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของเด็กอุทิศกิจจากการสอนโดยวิธีเพ็คส์	138
7.11 แบบแผนการทดลองกลุ่มเล็กแบบหลายเส้นฐานข้อมูลสถานการณ์	139
7.12 แบบแผนการทดลองเรื่องการศึกษาทักษะการอุควยของเด็กอุทิศกิจ การสอนด้วยเรื่องราวทางสังคม โดย	140